

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av det
specialpedagogiska arbetet för att stödja lärare
inom garantin för tidiga stödinsatser vid
Lugnviksskolan i Östersunds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Lugnviksskolan avseende kvaliteten inom det specialpedagogiska arbetet för att stödja lärare inom garantin för tidiga stödinsatser. Granskningen genomfördes under vårterminen 2023.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen tre utvecklingsområden som angetts i beslut den 2 maj 2023, dnr 2022:8799.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Lugnviksskolan senast den 6 november 2023 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Östersunds kommun har inkommit med en sådan redovisning den 31 oktober 2023.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Förberedelser för samråd inom garantin för tidiga stödinsatser

Huvudmannen och rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Genomförande av samråd inom garantin för tidiga stödinsatser

Huvudmannen och rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Förberedelser för samråd inom garantin för tidiga stödinsatser

Bedömningen var att rektorn behövde

- Utveckla rutinerna för arbetet med de samråd som ska ske mellan lärare och personal med specialpedagogisk kompetens inom ramen för arbetet med garantin.

Av huvudmannens redovisning framgår att det nu finns planerade tider i specialpedagogernas rutin när de ska samråda med lärarna i arbetet med garantin. Personalen har även fått en fortbildning utifrån Skolverkets stödmaterial för genomförande av tidiga stödinsatser. Enligt redovisningen har dessa insatser medfört en ökad medvetenhet i arbetet med garantin, samt ytterligare stöd för genomförande av tidiga stödinsatser i såväl svenska som matematik. På sikt väntas detta leda till en

ökad samsyn i arbetet med garantin, ökad kompetens, samt att få syn på elever i behov av stöd som förbättrar förutsättningarna att tidigt sätta in relevanta insatser. Arbetet planeras sedan att utvärderas under vårterminen 2024.

Genomförande av samråd inom garantin för tidiga stödinsatser

Bedömningen var att rektorn behövde inleda ett utvecklingsarbete inom följande delar:

- Att särskild bedömning vid indikation samt planering och uppföljning av stödinsatser sker i samråd med specialpedagogisk kompetens.

Av redovisningen framgår att all undervisande personal ska delta i de särskilda bedömningarna tillsammans med specialpedagog vid två tillfällen per termin. På detta sätt kan skolledningen säkerställa att undervisande personal får likvärdiga förutsättningar att genomföra garantin. Det ska på sikt leda till att alla elever ska fångas upp, så att insatser kan sättas in i ett tidigt skede. Därigenom förväntas eleverna få goda förutsättningar att uppnå ämnens respektive kriterier för bedömning av godtagbara kunskaper och med insatsen som grund ges möjlighet till fortsatt utveckling och lärande.

- Att arbetet med garantin även rymmer matematik och att det blir likvärdigt med arbetet i svenska.

Enligt huvudmannens redovisning ska fortbildningen utifrån Skolverkets stödmaterial och avsatta tider för samråd mellan specialpedagoger och lärare leda till en ökad medvetenhet i arbetet med garantin samt ytterligare stöd för genomförande av tidiga stödinsatser, vilket inbegriper ämnet matematik på samma sätt som svenska. Förväntningen är att det ska resultera i en ökad samsyn i arbetet, ökad kompetens, samt att fortare få syn på behov av stöd och att bemöta detta med tidiga insatser.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Roger Thuring.

I handläggningen av ärendet har även Roger Persson, föredragande utredare, medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Garanti för tidiga stödinsatser \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se).

Bilaga 2: Författningsstöd

Förberedelser och genomförande av samråd inom garantin för tidiga stödinsatser

I skollagen finns bestämmelser om en garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet. Garantin består av flera led för att säkerställa att elever i behov av stödinsatser får rätt stöd i rätt tid. Enligt skollagen ska ansvarig förskollärare eller lärare i förskoleklassen, årskurs 1 och 3 i grundskolan under vissa förutsättningar genomföra en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling. Den särskilda bedömningen ska göras om det, utifrån obligatoriska kartläggnings- och bedömningsmaterial, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk eller matematik som gäller för aktuell skolform.¹

Om det efter en sådan särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie verksamheten eller göras en anmälan om eventuellt behov av särskilt stöd till rektorn enligt 7 §.²

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts. Resultatet av uppföljningen ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.³

Skollagen definierar tre situationer inom garantin för tidiga stödinsatser, där ansvarig förskollärare eller lärare som huvudregel ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens. Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid den särskilda

¹ 3 kap. 4 § 1 st. skollagen (2010:800).

² 3 kap. 4 § 2 st. skollagen.

³ 3 kap. 4 b § skollagen.

bedömningen av en elevs eventuella behov av extra anpassningar och särskilt stöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik samt vid planering av sådana extra anpassningar så att rätt stödinsatser utformas för eleven. Den ansvariga förskolläraren eller läraren ska också vid uppföljningen av det stöd som getts samråda med personal med specialpedagogisk kompetens.⁴

Av förarbetena framgår att syftet med garantin för tidiga stödinsatser inte bara är att de elever som är i behov av stödinsatser ska få sådana insatser tidigt. Avsikten är också att det ska säkerställas att dessa insatser är utformade utifrån elevens behov. Specialpedagogisk kompetens kan enligt förarbetena bidra till att stödinsatserna utformas på ett ändamålsenligt sätt och även bidra i utvärderingen av insatserna.⁵

Vidare anges i förarbetena att personal med specialpedagogisk kompetens ska vara ett stöd för ansvarig förskollärare eller lärare, bland annat vid bedömningen av behovet av stödinsatser hos de elever som befinner sig i gränslandet mellan dem som inte bedöms ha något sådant behov och elever där förutsättningarna för extra anpassningar eller anmälan till rektorn enligt 7 § redan är uppfyllda. På vilket sätt samrådet ska genomföras måste avgöras från fall till fall. Även i fråga om planering måste det sätt på vilket samrådet ska genomföras avgöras från fall till fall.⁶

I läroplanen anges att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.⁷ Vidare anges att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd, och samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁸

⁴ 3 kap. 4 a § skollagen.

⁵ Regeringens proposition 2017/18:195. *Läsa, skriva räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*, s. 51 f.

⁶ Prop. 2017/18:195 s. 86.

⁷ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), 1. Skolans värdegrund och uppdrag, avsnitt En likvärdig utbildning.

⁸ Lgr 22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt hjälp de behöver. Rektorn har vidare ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.⁹

⁹ Lgr 22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.